



HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TOPRAK ETİĞİ UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ
YILLIK FAALİYET RAPORU
(01.01.2021 – 01.10.2021)

Bölüm 1. Tanıtım

Merkezin açık ve (varsa) kısa adı:	Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi
Merkez müdürünün adı ve soyadı:	Prof. Dr. Ufuk ÖZDAĞ
Merkezin kuruluş yılı ve Resmi Gazete no:	5 Kasım 2014 - Resmi Gazete Sayı: 29166
Merkezin faaliyet tanımı (en fazla 400 karakter):	<p>Rektörlüğümüz bünyesinde kurulan Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi, ekolojik, ekonomik ve toplumsal sürdürülebilirliğin kesişme noktasında, sanatları ve bilimleri aynı çatı altına alarak, doğayı koruma kültürünün yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaktadır. Merkezimizin adına esin kaynağı olan “Toprak Etiği,” çevre etiklerinin içinde en geçerli olanıdır zira temellerini bilimden (ekoloji biliminden) almaktadır. Toprak etiği, toprağın, doğal alanların, kentsel alanların, denizel alanların, ekosistemlerin sağlığı için gerçekleştirilen bilimsel ve uygulamalı faaliyetler bütünüdür. Toprak etiği, doğayı sadece bilimsel olarak çalışmanın insanın doğaya tavrında değişiklik yaratmadığı gerçeğinden yola çıkarak bilimin değerler eğitimiyle ve etiklerle birleşmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu anlayış doğanın, insan da dahil, tüm unsurlarıyla karalarıyla, sularıyla, flora ve faunasıyla- bir bütün olarak topluluk anlayışımızın içinde yer almasını öngörür. Bu anlayışa göre, yaşamın tüm unsurlarının iç içe geçtiği bu sistemde moral topluluğun sınırlarının içinde sadece insanın bulunması ciddi bir yanlışlıktır. Toprak etiği işte bu yanlışlığa işaret ederek etik sistemlerdeki eksikliği kapatmaya çalışır. Toprağa karşı girilen hareketlerin, eğer ekosistemin dengesini bozacak nitelikteyse, kınanmasını ister. Toprak etiği yasama organlarını harekete geçirir ve doğa haklarını da göz önünde bulunduran düzenlemelere gidilmesini sağlar. Toprak etiği eğitim sistemlerinde ekolojinin bütüncü bakışını ve ekolojik okur yazarlığı hedefleyen programların benimsenmesine yol açar. Bütün bu gerekçelerden yola çıkarak, Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi, ülkemizin sanayileşen ve gelişen ekonomisini desteklerken, gelişmiş ülkelerde izlendiği biçimiyle üzerinde yaşadığımız toprakları tahrip etmeden yaşayabilmenin yollarını araştırmakta, bilimsel çalışmaları üniversite dışına taşıyıp topluma uzanma konusunda lider rol üstlenmeyi hedeflemektedir. Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin faaliyetleri, toplumun her kesimine “toprak etiği” düşüncesini taşımak, yörelerde toprak sağlığına ve bozulmuş alanların restorasyonuna katkıda bulunacak çalışmaları teşvik etmek, geleceğin toprak etiği liderlerini yetiştirmek ve Toprak Etiği Eğitim Projesi’ni (TEEP) uygulamaktır.</p>

<p>Merkezin Üniversitemize, bu yıl sağladığı, mevcut akademik birimlerden sağlanamayacak türdeki katkı ve hizmetleri:</p>	<p>Merkezimiz 2021 yılında, Covid-19 pandemisi nedeniyle, Merkezimizin eğitim arazisinde (Açık Hava Sınıfı) Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) faaliyetini başlatamamış, ancak planlanan Toprak Etiği Eğitim Projesi için Leopold Education Project (LEP) materyalinin uyarlanması çalışmaları devam etmiştir. Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP), 9-10 Mayıs 2022 tarihinde gerçekleşmiştir. Proje için bir web sayfası da hazırlanmıştır. Ayrıntılı bilgi için: www.teep.hacettepe.edu.tr (http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/Topraketigiprojeler.shtml).</p> <p>Merkezimiz, 2021 yılı içinde, TEEP projesinde kullanılmak üzere, Açık Hava Sınıfı'nda, Ankara'nın yerel bitkilerinin restorasyonu çalışmalarına ağırlık vermiş, ülkemizde bir ilk olan "Açık Hava Sınıfı" projesi için 2019 yılında başlatılan restorasyon çalışmaları 2021 yılında da devam etmiştir. Merkezimizin 2021 yılı içindeki çalışmaları 4 madde halinde özetlenebilir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Merkezimiz Açık Hava Sınıfı'nın mevcut bitki taksonlarının listesi Haziran 2018'deki incelemelerde tespit edilmişti. İnceleme sonucunda alanda bulunduğu tespit edilen bitki taksonları 2018 yılı faaliyet raporunda listelenmişti. 2019 yılında, restorasyon çalışmaları öncesi, alana ekimi yapılacak (Ankara'nın yerli) ağaç ve çalıların listesi ve sayıları hazırlanmıştı (Hazırlayan: Doç. Dr. Ali Uğur Özcan). Bu çalışmaları takiben, Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Ankara Orman Bölge Müdürlüğüne bir ziyaret gerçekleştirilmiş, Merkezimiz Açık Hava Sınıfı'na dikilecek çok sayıda fidanın hibesi sağlanmış, Mart 2019'da restorasyon çalışmaları başlatılmıştı. 26 Kasım 2020 tarihinde, Ankara Orman Bölge Müdürlüğü, Orman Fidanlık Müdürlüğü, Behiçbey Orman Fidanlığı'na bir ziyaret gerçekleştirilmiş, görüşmeleri takiben, Merkezimizin eğitim alanında restorasyon için kullanacağımız çok sayıda ilave bitkinin verilmesi sağlanmıştı. Merkezimiz 2021 yılı içinde, dikilen fidanların bakımı çalışmalarına devam edilmiş. farklı birimlerden öğrencilerimizin Merkezimiz Açık Hava Sınıfı'na fidan dikimleri devam etmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/EkolojikRestorasyon.shtml Bkz. Ek 1. Fotoğraflar2. 2021 yılı boyunca, uygun mevsimlerde, üniversitemiz gönüllü öğrencileri restorasyon çalışmalarına katılmıştır. Yıl boyunca öğrencilerimiz, yeni fidanların durumunu/alanın var olan bitkilerini incelemiştir. Gönüllü sulama ekibi, yaz ayları boyunca alana dikilen fidanları sulamışlardır. Bkz. Ek.2. Fotoğraflar3. 2020 yılı içinde, restorasyon çalışmalarında fidanların tankerle sulanmasının zorlukları nedeniyle, inşaatı devam eden yurtlar binasından eğitim alanımıza (yaklaşık 500 metre uzaklıktan) su boruları döşenmesi planlanmıştır. Mart 2021'de, Merkezimiz Açık Hava Sınıfı'na su boruları döşenmiştir. Su borularının temini ve döşenmesi Merkezimiz imkanları ile gerçekleştirilmiştir. Su vanası bağlantısı ise Üniversitemiz Yapı İşleri tarafından sağlanmıştır. Bkz. Ek.3. Fotoğraflar <p>Merkezimiz, 1 Aralık 2021 tarihinde, "Toprağımız için El Ele" projesi kapsamında (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Projelerini Destekleme Programı tarafından desteklenen) Düzce, Çilimli Anadolu Kalkınma Vakfı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerini ağırlamıştır. Koordinatör öğretmen Deniz Sökezoğlu</p>
---	---

	<p>Çakır ve projede görevli Emre Arslan ve Nihat Çakır eşliğinde 12 öğrenci ile gerçekleştirilen ziyarette, Merkezimiz eğitim alanında gerçekleştirilen ekolojik restorasyon çalışmalarını incelenmiştir. Biyolojik çeşitliliğin önemi hakkında bilgiler verilmiştir. Merkez Müdürü Prof. Dr. Ufuk Özdağ, ziyaret kapsamında gelen öğrencilere ve öğretmenlere, Edebiyat Fakültesi Bedrettin Cömert Salonu'nda, 14:00-16:00 saatleri arasında "Toprak Etiği" konulu bir konferans vermiştir. Bkz. Ek.4. Fotoğraflar Bkz. http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/haberler.shtml</p> <p>Konuya ilişkin gazete haberi için bkz. https://basakgazetesi.com/haber/ogrenciler-ekolojik-restorasyonu-inceledi-479953.html</p> <p>4. Merkezimiz, geleneksel hale gelen "Beytepe Doğa Yürüyüşleri" etkinliğini 12 Kasım 2021 tarihlerinde gerçekleştirmiştir. Bkz. http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/etkinlikler.shtml</p> <p>Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezinin, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) BM 2030 çerçevesinde bir değerlendirmesi 2019 yılında Rektörlüğümüze iletilmişti. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) BM 2030 için hazırlanan HÜ Toprak Etiği Uygulama Ve Araştırma Merkezi raporu için Bkz. Ek. 5. SDG ve Toprak Etiği Merkezi</p> <p>Bozulan arazilerin yerel bitkilerle restorasyonu konusunda ülkemizde öncü konumuyla Merkezimiz, geleceğin doğa korumacı nesillerine ekolojik restorasyon konusunda temel bilgi ve beceriler kazandırmayı hedefler. Merkez faaliyetleri, araştırma ve eğitimle birlikte, özellikle topluma ulaşma konusunda etkindir. Merkez faaliyetleri ülkemizin zengin biyoçeşitliliğine farkındalık, çevreye karşı sorumluluklar, kırsal ve kentsel alanlarda toprakların, su havzalarının, nehirlerin sağlığı, çevre eğitimi ve ekolojik okur yazarlık, yörelerde madencilik faaliyetleri ve çeşitli nedenlerle bozulmuş arazilerin, kurutulmuş ve tahrip edilmiş sulak alanların onarımı, tükenmeye yüz tutmuş yaban hayatının geri kazanımı, sürdürülebilir avcılık yönetimi ve benzer konularda farkındalık yaratmakta özellikle topluma ulaşmayı hedeflediği için bölümlerimizde yürütülen programlardan ve araştırmalardan farklılaşmaktadır.</p>
--	--

Bölüm 2. Faaliyet özeti (Merkezin adı ve adresi açıkça kullanılmış olmak şartı ile rapor dönemine girenler yazılmalıdır; basılı Dokümanlar eklenmelidir)

SCI, SSCI, AHCI ve EI kapsamındaki dergilerde yayınlanan makale sayısı	---
Diğer dizinler kapsamındaki dergilerde yayınlanan makale sayısı	---
Kitap ya da kitap bölümü sayısı ve listesi	---
Ulusal/ Uluslararası Konferans/ Sempozyumlarda sunulan bildiri sayısı	---
Ulusal/ Uluslararası ölçekte tamamlanan/devam eden projeler	Merkezimizin iki adet ulusal projesi daha önce tamamlanmıştır.

	<p>(2015 ve 2016 yıllarında tamamlanan SBT-2015-5885 ve SBT-2016-9771 sayılı BAP projeleri). 2015 yılında tamamlanan <i>Anadolu Turnaları</i> projesinden hazırlanan <i>Anadolu Turnaları: Biyoloji, Kültür, Koruma</i> kitabı 2019 yılında yayımlanmıştır (Editörler: Ufuk ÖZDAĞ ve Gonca Gökalp ALPASLAN).</p> <p><i>Geyik: Biyoloji, Kültür, Koruma</i> kitabı ise 2022 yılında yayımlanmak üzere çalışmalar devam etmektedir (Editörler: Gonca Gökalp ALPASLAN ve Ufuk ÖZDAĞ). Bu kitap, Merkezimizin 2016 yılında gerçekleştirdiği "Geyik: Biyoloji, Kültür, Koruma" temalı sempozyumunun kitabı olacaktır. Sempozyum üniversitemiz tarafından desteklenmiştir (SBT-2016-9771 sayılı BAP projesi).</p>
Düzenlenen ulusal/uluslararası konferans/sempozyum vb bilimsel etkinlik sayısı ve listesi	<p>Merkezimiz 22 Nisan 2021 tarihinde, Dünya Günü 2021 kapsamında, ünlü doğa eğitimcisi ve yazar Prof. Dr. Mitchell Thomashow'u ağırlamıştır. The Nine Elements of a Sustainable Campus başlıklı etkinliğin moderatörlüğünü Merkezimizin müdürü Prof. Dr. Ufuk Özdağ yapmıştır. Profesör Thomashow, sürdürülebilir kampüslerin özellikleri üzerine bir konuşma yapmış, konuşmasında üniversite kampüslerinin sürdürülebilirlik düşüncesinin şehirlere taşınacağı ideal ortamlar olduğunu vurgulamıştır. Dünya Günü 2021 konuşumuz özellikle üniversite kampüslerinde kapsamlı sürdürülebilirlik üzerine çeşitli projelere imza atmıştır. Antioch Üniversitesi Çevre Çalışmaları programı başkanlığı, Maine'de bulunan Unity College rektörlüğü görevlerinde bulunmuş olan konuşumuz aynı zamanda bir yazar olup çevre çalışmaları eğitimi etkileyen 4 önemli kitabı yayımlanmıştır. Ayrıntılı bilgi için bkz: http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/etkinlikler.shtml</p> <p>Çevrimiçi gerçekleşen video için bkz. https://www.youtube.com/watch?v=Wd41lb5fkmE&t=800s</p> <p>Etkinliğin posterini için: http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/etkinlikler.shtml</p>
Düzenlenen eğitim /kurs /sertifika programı sayısı ve listesi	Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) bir sertifika programı olup, ilk TEEP 9-10 Mayıs 2022 tarihinde gerçekleşmiştir.
Yukarıda yer almayan ancak faaliyet olarak belirtilmesi gereken iş ve çalışmaların listesi	--
Merkezin gelir ve gider durumu	Bulunmamaktadır.
Yıllık Yönetim Kurulu toplantıları sonucu alınan kararlar	Merkezimizin 2021 tarihli Yönetim Kurulu Toplantısı, pandemi nedeniyle Zoom üzerinden gerçekleşmiş olup, 9-10 Mayıs 2022 tarihinde gerçekleştirilen Toprak Etiği Eğitim Projesi'ne ilişkin bilgilendirme yapılmış, eğitime ilişkin kararlar alınmıştır.
Merkezin Web sitesinin güncellik durumu	Merkezimizin web sitesi en son 9 Mayıs 2022 tarihinde güncellenmiştir.

Bölüm 3: Durum Değerlendirmesi ve İleriye dönük planlama

1. **Merkezin üniversite tarafından kurum içi ve kurum dışı öne çıkarabileceği en önemli üç faaliyeti**
 - a. Açık Hava Sınıfı ve Ekolojik Restorasyon:
Üniversitemiz Beytepe Yerleşkesi içinde yer alan “Açık Hava Sınıfı” için endemik türlerle restorasyon çalışmaları devam edecektir.
 - b. Toprak Etiği Eğitim Projesi:
2021-2022 Bahar döneminde, Merkezimizin “Toprak Etiği Eğitim Projesi” (TEEP) ilk kez gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamada ilk olarak Hacettepeli öğrencilere eğitim verilmiştir.
 - c. Toprağın Sesi Konferansları
2015 yılında başlatılan “Toprağın Sesi Konferansları” pandemi nedeniyle 2021 yılında düzenlenmemiştir.
(Bkz. <http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/etkinlikler.shtml>)
2. **Merkezin sona eren yıla ait gerçekleştirmediği faaliyetlerinin nedenleri, karşılaşılan engeller**

--- Merkezimiz daha önce, 2021 yılı içinde Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) başlatmayı hedeflemiştir ancak pandemi nedeniyle bu hedef 2021-2022 Bahar dönemine kalmıştır. TEEP 9-10 Mayıs 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
3. **İleriye dönük yapmayı planladıkları:**

--Merkezimiz Açık Hava Sınıfı'nın restorasyon işleri için fon arayışı devam etmektedir.

a. Yeni proje önerileri: Kısa bir özet sunulabilir.

Açık Hava Sınıfı ve Ekolojik Restorasyon

Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi, ülkemiz çapında ilk ve orta öğretim kurumlarına örnek olacak bir “açık hava sınıfı” hazırlamaktadır. Söz konusu “açık hava sınıfı,” doğa ile yapıcı bağlantılar kurmanın, doğaya sevgi ve saygı aşılamanın, doğada gözlem yaparak yörenin doğal bitki örtüsünü yerinde gözlemlenimin imkanlarını sunacaktır. Bir pilot proje olarak hazırlanan açık hava sınıfında Ankara'ya özgü ağaç ve bitki türleriyle ekolojik restorasyon yapılmakta, ülkemiz çapında, gelişmiş ülkelerde gözlemlendiği şekliyle, “ekolojik restorasyon” düşüncesinin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP)

Sürdürülebilir yaşam için öncelikle yaşadığımız yöre ile kuvvetli bağlar kurmamız gerekir. Bu bağların ne şekillerde kurulacağı konusunda yol haritası çizen öncülerden biri ünlü doğa korumacı, ekolog, yazar ve eğitimci Aldo Leopold'dur (1887-1948). Leopold, gezegenin geleceği için belki de en önemli düşüncüyü, “Toprak Etiği” düşüncesini yaratarak insanın yaşadığı topraklara duyması gereken ahlaki sorumluluğu özetlemiştir. Leopold'un çalışmaları, gelecek nesillere sürdürülebilir bir dünya bırakabilmenin anahtarını taşır.

Toprak Etiği düşüncesinin tanımlanması, tartışılması ve hayata geçirilmesi emek isteyen bir süreçtir. Dolayısıyla, bu önemli görevin yerine getirilmesi için ve ülkemizin çeşitli yörelerinde tabandan yayılacak bir hareket için bu düşünceye derinden bağlı uzmanlara/öğretmenlere ihtiyaç bulunmaktadır. Toprak Etiği Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin düzenleyeceği Toprak Etiği Eğitim Projesi etkinlikleri, geleceğin Toprak Etiği uzmanlarının eğitimi olup, katılımcılara

toprak etiği düşüncesini daha geniş kitlelere nasıl yayacaklarına dair en temel donanımı vermeyi amaçlamaktadır. Bu program ülkemizde doğa korumanın değeri ve önemi üzerine de bir tartışma başlatıp benzer programların başka kurumlarca da düzenlenmesini teşvik edecektir.

Toprak Etiği Eğitim Projesi için hazırlanan TEEP eğitim materyalleri, projenin 2021-2022 akademik yılında gerçekleşecek etkinliğinde ilk kez kullanılacaktır. Öğrenciler, açık arazide verilecek TEEP ile uyumlu dersler yoluyla, doğada incelemelerde bulunarak, diğer katılımcılarla diyalog içinde bulunarak toprak etiği düşüncesini keşfetme fırsatı bulacaklardır. Öğrencilerin toprak etiği düşüncesini kendi yörelerinde nasıl yaygınlaştıracaları konusunda eğitilmeleri bu programın en temel amacıdır.

Toprak Etiği Eğitim Projesi (TEEP) yenilikçi ve interdisipliner bir doğa koruma ve çevre eğitimi projesidir. Bu proje, ilk kez Aldo Leopold Vakfı tarafından ABD Wisconsin’de başlatılmıştır (<http://www.aldoleopold.org/Programs/lep.shtml>). Toprak Etiği Eğitim Proje’si ile Merkezimiz, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarımızın öğrencilerine ekolojik okur yazarlığın temel eğitimini vererek, kolektif anlayışla ekolojik restorasyon düşüncesini, yörelerde tabandan yayılacak bir doğa koruma kültürünü yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

b. Yeni İşbirliği girişimleri

1. Merkezimizin, Beytepe Yerleşkesinde bulunan Açık Hava Sınıfı’nda gerçekleştirdiği Ankara’ya özgü bitkilerle restorasyonu için Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Ankara Orman Bölge Müdürlüğü ile görüşmeler yapılmış, 2019 ve 2020 yıllarında hibe edilen bitki/fidanların dikimi yapılmıştır. Orman Genel Müdürlüğü ile işbirliğimiz devam edecektir.
2. T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Projeleri Destek Programı 2019 – 1. Özel Çağrı kapsamında, “Toprağımız için El Ele” (proje no: 36843) Çevre Koruma Grubu, Merkezimizle temasa geçerek öğrencilerine Toprak Etiği eğitimi verilmesi taleplerini iletmışler, Merkezimiz de bu talebe olumlu yanıt vermiştir. Eğitim kapsamında, 1 Aralık 2021 tarihinde Düzce, MEB Çilimli Anadolu Kalkınma Vakfı Çok Programlı Anadolu Lisesi öğrencilerine Merkezimiz “Açık Hava Sınıfı”nda eğitim verilmiştir. Söz konusu lise ile işbirliğimiz devam edecektir.

c. Etkinlik planları ve takvimi

Toprağın Sesi Konferansları

Merkezimiz 2015 yılında “Toprağın Sesi Konferansları” dizisini başlatmış, 2015, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında bu kapsamda altı etkinlik düzenlemiştir. Merkezimiz pandemi nedeniyle 2020 ve 2021 yıllarında “Toprağın Sesi Konferansları” dizisini gerçekleştirememiş ancak 22 Nisan 2021 tarihinde Zoom platformunda Dünya Günü 2021 etkinliğini gerçekleştirmiştir.

Bkz. <http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/etkinlikler.shtml>

d. Yayın planları

Merkezimiz 2015 ve 2016 yıllarında gerçekleştirilen “Anadolu Turnaları: Biyoloji, Kültür, Koruma” ve “Geyik: Biyoloji, Kültür, Koruma” temalı sempozyumların ardından, iki adet kitabı yayıma hazırlamaktaydı. Bu kitaplardan

--*Anadolu Turnaları: Biyoloji Kültür Koruma* (Editörler, Ufuk Özdağ ve Gonca Gökalp Alpaslan) 2019 yılı içinde yayımlanmıştır. Kitabın PDF erişimi için bkz.

<http://www.topraketigi.hacettepe.edu.tr/yayinlar.shtml>

--*Geyik: Biyoloji Kültür Koruma* (Editörler, Gonca Gökalp ALPASLAN ve Ufuk ÖZDAĞ)
halen yayıma hazırlanmaktadır.

- e. **Yıllık bütçe planı: (Özellikle dış kaynaklı proje desteği öngörüsü varsa belirtilmelidir).**
Merkezimizin "Açık Hava Sınıfı" projesinin peyzaj işleri için fon arayışımız sürmektedir.

****Üniversitemiz bünyesinde faaliyet gösteren Uygulama ve Araştırma Merkezleri arasından iş birliği yapabileceğiniz merkezler varsa lütfen isimlerini belirtiniz.**

Biyolojik Çeşitlilik Araştırma ve Uygulama Merkezi (HUBİOM)

Çevre Uygulama ve Araştırma Merkezi

.....